

דו"ח איכות

ידיעון התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

גיליון סיכום הפעילות בחודש יוני 2017

מידע נוסף באתר התנועה: www.mqg.org.il

קריאה לוועדת השרים – אל תאשרו את הצעות החוק המסוכנות שתפגע בעצמאות המשטרה – התנועה פנתה לוועדת השרים לענייני חקיקה לקראת הצבעתה בנוגע ל הצעת חוק לתיקון פקודת המשטרה (מינוי חשב משטרה) שנועדה להפקיע את חשבונות משטרת ישראל מסמכותו של מפכ"ל המשטרה ולהכפיף אותה לסמכותו של המשרד לביטחון פנים (הצעת חוק פרטית ע"י חברי הכנסת משה גפני ודוד אמסלם). אין מדובר בעניין עניין טכני אלא שינוי רב משמעות העלול לגרור פגיעה מסוכנת בעקרון עצמאות המשטרה, הנובע ממעמדה וסמכויותיה המיוחדים של המשטרה, ואשר חשיבותו הוכרה בחוק ובפסיקה. נוכח הדברים התנועה קוראת לחברי הוועדה להצביע כנגד ההצעה בישיבת הוועדה הקרובה. מדובר בהצעת חוק בעלת השלכות משמעותיות ומסוכנות, הצפויה לפגוע בעיקרון החשוב של עצמאות המשטרה.

עתרנו לבג"צ: יש למנות מיידית מנהלת לרשות לקידום מעמד האישה - הסיבות אשר הובאו בעתירה למינוי מיידית הן העובדה כי מזה למעלה משנה, מאז חודש ינואר 2016, שלא עומדת מנהלת קבועה בראש הרשות, הביטחון והחוף של מדינת ישראל, וזאת על אף הוראותיו הברורות של חוק הרשות לקידום מעמד האישה. כמו כן, על מנת למנוע המשך שיתוק הרשות והפגיעה הבוטה בפעילותה, וכל זאת בהיותה מהרשויות החשובות הפועלות תחת המשרד לשוויון חברתי, זו האמונה על פיקוח ובקרה בלעדיים על נושאים הקשורים במעמד האישה בישראל, קידום השוויון בין המינים ותיאום וגיבוש פעילות למניעת אלימות נגד נשים בישראל. בנוסף נוכח ניסיונותיה החוזרים והנשנים של השרה גמליאל למנות לתפקיד מועמדת **במינוי פוליטי** אשר אינה עומדת בתנאי הכשירות המקצועיים הדרושים לתפקיד, מתוך שיקולים זרים ובניגוד לעמדתם הברורה של מ"מ נציב שירות המדינה והיועמ"ש.

דיון בעתירת התנועה לבג"צ נגד הסדר הטיעון ונגד סגירת התיק של עורך-דינו של אולמרט – החודש התקיים דיון בעתירת התנועה לבג"צ נגד הסדר הטיעון המקל במסגרתו ייסגר התיק של עו"ד נבות תל-צור, עורך-דינו של אולמרט שנחשד בשיבוש הליכי משפט, לאחר שהוקלט ע"י שולה זקן ולכאורה הציע לה טובות כלכליות על-מנת שלא תעיד נגד אולמרט; לטענת התנועה בעתירה, לא ייתכן שעורך דין מוכר ביותר, שחשדות כנגדו בעבירות של שיבוש מהלכי משפט והדחת עד – במסגרת אחת מהפרשות החמורות ביותר בשירות הציבורי בהיסטוריה של מדינת ישראל – מגובים בראיות ברורות, יחמוק מהדין הפלילי ויזכה להסדר טיעון מפליג בקלותו, אך ורק בשל מעמדו ומשלח ידו.

האם משרד האוצר אישר העברת קרקעות מהסוכנות היהודית – לקופת הפנסיה של עובדיה?! - התנועה פנתה לשר האוצר ולממונה על רשות שוק ההון כדי לברר זאת; מזה למעלה משנתיים מנהלת התנועה עתירה בבג"ץ שעניינה הליך אישור עסקת העברת הזכויות של קרקע עליה שוכן מרכז קליטה במבשרת ציון מידי המדינה לידי קופת התגמולים והפנסיה של עובדי הסוכנות. עיקרו של ההליך מתמקד בשינוי ייעודה של הקרקע מציבורי לפרטי, אשר לימים התגלה כי אושר בחטא ובשל טעות סופר, ומבלי שעבר בוועדות אשר אמורות היו לאשרו. יצוין, כי בעקבות עתירת התנועה לבג"ץ, בימים אלו מתכנסות ועדת הפטור וועדת המשנה של רשות מקרקעי ישראל על מנת לדון פעם נוספת באותה עסקה. בזמן שחקרה התנועה לעומק את העסקה הנוגעת להליך מבשרת, בתגובה אשר הוגשה להליך בבג"ץ, מציינים באי כוחה של החברה לניהול קופת הפנסיה כי העברת הנכסים מתבצעת בהתאם לאישור שניתן על ידי אגף שוק ההון במשרד האוצר. אולם, עד כה, לא הוצגו בפנינו כל אישורים ברורים ומפורשים להעברת זכויות זו ולכן פנתה התנועה למשרד האוצר בבקשה למסירת המידע הנ"ל. התשובה שהתקבלה מהרשות לשוק ההון (אשר הגיעה ממשרד האוצר) הפתיעה משום שבה נכתב כי המידע המבוקש אינו נמצא בידי רשות שוק ההון וצוין גם כי רשות שוק ההון אינה מפקחת על הסוכנות ואינה בעלת סמכות לאשר לה להעביר נכסים.

ערערנו לבית המשפט העליון: לחייבת את רשות ניירות ערך לחשוף את חוות הדעת שהיא מסתירה בנוגע לשאלת העברת מניות הבורסה לבנקים – התנועה ערערה לבית המשפט עליון בדרישה לחייב את רשות ני"ע לחשוף את חוות הדעת שהיא מסתירה בנושא שינוי מבנה הבורסה. מדובר בחוות דעת משפטית שנמצאת בידי רשות ניירות ערך, והוכנה על ידי הרשות לצורך ביסוס הנחת המוצא של רפורמת שינוי המבנה בבורסה לניירות ערך, שאושרה לאחרונה בכנסת; אך כאשר הרשות התבקשה לחשוף אותה, כחלק מדיון ציבורי נוקב בשאלת זכאותם של חברי הבורסה (שהם בעיקר הבנקים) לקבל את מניות הבורסה – היא סירבה.

בלי כלים משמעותיים לוועדת החקירה הפרלמנטרית לא יהיה ניתן לבצע חקירה אפקטיבית בנושא התנהלות הבנקים - נוכח הפרסומים אודות הסכמה להקים ועדת חקירה פרלמנטרית בנושא התנהלות הבנקים בפרשת חובות איש העסקים אליעזר פישמן, פונה התנועה לאיכות השלטון אל הנוגעים בדבר – שר האוצר, יושב ראש ועדת הכלכלה ויושב ראש הקואליציה, במטרה להבטיח כי בהצעה להקים את הוועדה יעוגנו ארבע סמכויות: א. מתן סמכות לוועדה לכפות על עד להתייצב בפניה; ב. מתן סמכות לוועדה לחייב כל עד המתייצב בפניה לחתום על תצהיר המעיד כי דבריו אמת. ג. מתן סמכות לוועדה לחייב את הבנקים ואת בנק ישראל להעביר לצוות מיוחד של הוועדה נתונים ומסמכים החיוניים לחקירת הנושא; ד. קביעה כי היקף העבודה של הוועדה יכלול חקירה אודות התנהלות הבנקים והגופים המוסדיים למול הלווים הגדולים וחקירת גורמי הרגולציה, החורגת מפרשת פישמן בלבד; בלי הסמכויות האלה הוועדה לא תהיה אפקטיבית ואם לא יהיו לה אותן – התנועה תקרא להקמת ועדת חקירה ממלכתית בעניין.

עשרים שנה אחרי אסון המכביה – עוד לא יושמו המלצות הדו"חות!?! – לאחר אסון גשר המכבייה שהתרחש בשנת 1997 כונסו ועדות וגובשו מסקנות באשר לאסדרה הרצויה של נושא הבטיחות באירועים המוניים. והנה, על פי פרסומים מתברר כי מסקנות אלה לא יושמו – חרף חלוף הזמן הרב מאז הוגשו, וחרף הסיכון הממשי לחיי אדם הכרוך בכך. התנועה פנתה לשר לביטחון פנים ולשרת המשפטים האחראיים על הליכי החקיקה והתקנים בעניין בטיחות הציבור, ליישם לאלתר את המלצות שהוגשו בנושא, הנוגעים לבטיחות אירועים המוניים, ולהביא להשלמת החקיקה בהקדם האפשרי.

התנועה ליועמ"ש: אחרי שנה - הגיע הזמן לקבל החלטה בפרשות "מעונות ראש הממשלה" - התנועה פנתה ליועמ"ש בדרישה להכריע בארבע הפרשות המכונות "מעונות ראש הממשלה", בהן חשודה רעיית ראש הממשלה גב' שרה נתניהו וחשודים נוספים, וזאת בשל הפגיעה הקשה באמון הציבור ברשויות אכיפת החוק ומתוך החשש שהתמשכות ההליכים תביא לסגירת התיק. לפני שנה בדיוק העבירה משטרת ישראל את המלצותיה בעניין העמדה לדין של רעיית ראש הממשלה שרה נתניהו (לצד גורמים נוספים) במסגרת ארבע פרשות שונות, המכונות כולן יחדיו "פרשת המעונות". הפרשות כוללות חשדות לביצוע עבירות של קבלת דבר ומרמה ומרמה והפרת אמונים, שחלקם תחילתם בממצאים העולים מדוחות מבקר המדינה. למיטב ידיעת התנועה, בשלוש מתוך ארבע הפרשות, המליצה המשטרה להעמיד לדין את גב' נתניהו. ואולם, למרות העובדה שעברה כבר שנה, ולמרות העלויות הכבדות שספגה המדינה לכאורה בשל מעשי החשודים, טרם נתקבלה החלטה סופית בפרשות. היטיב לתאר זאת העיתונאי אורי משגב, בכותבו: "זה עינוי דין מדרגה ראשונה. גם לציבור, וגם לנחקרת". ואכן, העובדה כי תיקים כה פשוטים יחסית "נגררים" זמן כה רב, איננה נתפשת בציבור כמוצדקת, ועלולה אף להעלות תהיות באשר להשפעה שיש למעורבות של גב' נתניהו על התמשכות ההליכים.

עתירה: להגיש תביעות נגזרות בשם מפעל הפיס כנגד נושאי משרה בכירים שכשלו בביצוע תפקידם – העתירה הוגשה לאחר שלאורך השנים ובמסגרת פרויקטים שונים שביצע מפעל הפיס, כשלו בעלי תפקידים רבים במפעל הפיס בביצוע תפקידם, באופן אשר הסב ועודנו מסב נזקים חמורים למפעל הפיס ומשכך, ציבור כולו. עתירה זו עוסקת בנזקים שמקורם בפרויקט במסגרתו עבר מבנה מפעל הפיס מהעיר אזור לתל אביב. פרויקט זה אשר תומחר לראשונה כפרויקט שעלותו 6 מיליון ₪ הסתכם, בסופו של יום, בעלות כוללת של למעלה מ-50 מיליון ₪. פער זה, של לא פחות מ-44 מיליון ₪ (!), אשר נלקחו מידי של הציבור ומעולם לא הושבו לו, הינו תוצר של ניהול וביצוע לקויים ורשלניים, בלשון המעטה, תוך העדר פיקוח ובקרה על פרויקט משמעותי; התנועה מבקשת מבית המשפט להבטיח ש מפעל הפיס להפעיל את סמכותו ולהגיש תביעות אישיות כנגד אותם בכירים לשיפוי ולפיצוי מפעל הפיס, בגין הנזקים שהסבו לקופת הציבור, במעשיהם ובמחדליהם במפעל הפיס.

התנועה ליועמ"ש: להתייצב בהליך הסדר החוב ולהתנגד לאישור ההסדר עם פישמן - התנועה קוראת ליועמ"ש להתייצב בהליך הסדר החוב של פישמן, להתנגד לאישור ההסדר ולדרוש עריכת חקירה מעמיקה בעניין כישלון הבנקים המתמשך בפיקוח על פעילותו של החייב. יש לעשות זאת על מנת לוודא שהנזק האדיר שהמשק הישראלי והפגיעה הקשה באמון הציבור – אשר הפכו כבר לנורמה בשנים האחרונות לא יחזרו על עצמם. המקרה של פישמן, מהווה כנראה את חדלות הפירעון הגדולה בהיסטוריה של המדינה, מהווה הזדמנות פז לא לאפשר ביצוע הסדר חוב נוסף ללא חקירה מעמיקה ולהוכיח ללווים הגדולים ולבנקים עצמם כי עליהם להתנהל באחריות עם כספי הציבור. ביצוע הסדר שכזה יהווה תמריץ נוסף לצדדים להמשיך להתנהל בפזרנות בכספי הציבור ויאפשר לכדור השלג של הסדרי החוב מהשנים האחרונות להמשיך ולצבור תאוצה, תוך פגיעה עצומה באמון הציבור ובכספו; בנוסף, התנועה פנתה לנגידת בנק ישראל ולמפקחת על הבנקים בקריאה לסרב להסדר החוב.

האם שיקולים פוליטיים נכנסים לשיקולי מינוי שופטים ונשיאת העליון? - התנועה פנתה לשרה שקד בדרישה לפעול לכינוס הוועדה למינוי שופטים ולפעול למינוי השופטת אסתר חיות לתפקיד נשיאת העליון, בהתאם לשיטה הקיימת. במכתבה תקפה התנועה את חדירתם של השיקולים הפוליטיים אל תוך הליך המינוי, ואת הפגיעה בשיטת הסניורטי מינוי נשיא העליון; בנוסף, דרשה התנועה מהשרה לבקש מחברי ועדת בחירת השופטים לפרסם את יומן הפגישות שלהם ולציין האם קיימו פגישות שעניינן מינוי שופטים עם גורמים זרים.

עתירה: יש לפרסם המידע הנוגע לנסיעת שרת התרבות מירי רגב לטורקיה לפני מספר חודשים פרסמה ב"ישראל היום" ידיעה שעסקה בהליך אישור נסיעתה לטורקיה של רגב, על מנת ללוות את קבוצת הכדורסל עירוני נהריה. על פי הפרסומים הצטרפו לנסיעה עשרה עובדים נוספים מטעם משרד התרבות והספורט – בחלקם נעדרי כל קשר לנסיעה ולמטרתה, ובנוסף עפ"י הפרסומים הצטרפותם של עובדים אלו לוותה בקשיים, לנוכח הנסיבות החריגות, ובכלל כך גם קבלת האישורים המזורזים וגם כמות המצטרפים החריגה לנסיעה; לאחר שפניותיה של התנועה בדרישה לפרסם את המידע (עפ"י חוק חופש המידע) לא נענו, התנועה עתרה לבית המשפט בעניין.

התנועה לשרים: התנגדו להצעת החוק להגבלת זכות העמידה – התנועה הגישה נייר עמדה לחברי ועדת השרים לענייני חקיקה, בקריאה שלא לקדם את הצעת החוק של ח"כ מיקי זוהר, משום שהיא תביא לצמצום על הגנה על ציבור ועל האינטרסים שלו בנושאים רבים ומגוונים, ובמיוחד בסוגיות בהן כלל הציבור נפגע, ואין נפגע מסוים, שכן לפי ההצעה במצבים אלו יכולת בגיץ לדון בנושא תיחסם לחלוטין. מדובר בניסיון להשתיק את קולות החברה האזרחית ולפגוע ביכולתו של בית המשפט העליון להגן על שלטון החוק, יסודות המשטר הדמוקרטי וזכויות אדם.

פעילויות נוספות של התנועה בחודש האחרון: התנועה פנתה לשר לביטחון פנים בנוגע לאוזלת ידה של הממשלה בטיפול באלימות כנגד נשים; לקראת ישיבת וועדת החינוך של הכנסת, התנועה פנתה בדרישה שיוקפא נוהל חדש שהוצע ועלול לגרום לכך שהתלמידים יפסידו שעות לימוד רבות להם הם זכאים או שההורים יאלצו לשאת בעול תשלומים נוסף מכיסם הפרטי על מנת לגשר על הפער התקציבי; התנועה פנתה למשרד התקשורת – בחלוף חצי שנה מהמועד שבו נדחה המועד לפרישת תשתיות על ידי הוט, עדכנו אותנו במצב הדברים; התנועה פנתה לשר התקשורת בדרישה לשמר את אוצרות ארכיון רשות השידור ולהנגיש אותו לציבור הרחב; התנועה קראה לפתיחת חקירה פלילית בנוגע להעברת המסמכים המסווגים על ידי ראש הממשלה לשעבר אהוד אולמרט; התנועה פנתה לשרת המשפטים בדרישה להפעיל את הפיקוח על האגודות העותומניות (כמו ההסתדרות וקופות החולים) מיידית – לאחר ששנים הן מתנהלות ללא נורמות מינימליות של שקיפות ופיקוח; המדינה הגישה תגובתה לעתירה של התנועה לבג"צ נגד עסקת הדולפינריום, עסקת חילופי קרקע שבה נכס ציבורי יועבר לידיים פרטיות, תמורת מתחם מוזנח ששווה הרבה פחות ממנו – כשההפרש הוא למעלה ממיליארד שקלים. עפ"י התנועה, תוכן התגובה שהגישה המדינה מוכיח שהמדינה מתעקשת למסור לבעלי הדולפינריום נכס ציבורי, ללא מכרז וללא הצדקה; התנועה פנתה למשנה ליועמ"ש בקריאה לפעול כנגד הצעת ההחלטה של הממשלה להתיר לרב הכותל לעסוק בתיווך בגיוס תרומות. כן דורשת התנועה לקצוב (כמו לנושאי משרה אחרים) את כהונתו הבלתי סבירה של הרב שמואל רבינוביץ שמכהן מזה עשרים ואחת שנים כרב המקומות הקדושים.

פעילות התנועה במישור המוניציפאלי בתקופה האחרונה – עשרות אחוזים מפעילות התנועה נעשים במישור המוניציפאלי – ולמרות שהמאבקים האלה לא עושים כותרות, דווקא שם מתרחשת הרבה מהשחיתות ושם מנוהל הרבה מאוד הכסף הציבורי מצורפת דוגמא אחת מבין אינספור פעולות שהתנועה מבצעת יום-יום בתחום זה: **כפר סבא** – התנועה פנתה ליועמ"ש להפסקת כהונתו של רב העיר כפר סבא – כיוון שהוא בכלל לא מתגורר בעיר.